

OBAMA'S GROTE SUCCES

door MAX WESTERMAN

MISSCHIEN speelde het late tijdstip me parten, maar opeens was ik het tijdens de verkiezingsnacht zat. In de President's Night van de Melkweg had ik er een paar paneldiscussies op zitten. Toen ik voor de zoveelste keer die avond van mijn gesprekspartners hoorde dat Obama had teleurgesteld, dat hij niet veel voor elkaar had gekregen, brak er iets. Ik voelde mezelf radicaliseren.

'Nou ja, van de zes presidenten die ik heb meegeemaakt in de Verenigde Staten is deze wel degene die het meest voor elkaar heeft gebracht,' zei ik aan de praattafel van Radio 1. En ik ging verder. Was het nou echt niet genoeg dat Obama de wereldeconomie van de rand van de afgrond had weggetrokken, het bankensysteem overeind had weten te houden, de auto-industrie had gered, een zorgstelsel had ingevoerd voor 40 miljoen Amerikanen die het tot dan toe zonder hadden moeten stellen, de spanningen in de wereld aanmerkelijk had verminderd, het imago van de VS had

hersteld, homo's in het leger de mogelijkheid had gegeven om uit de kast te komen, het homohuwelijk had geaccepteerd, en talloze andere dingen had gedaan die voor miljoenen Amerikanen van belang waren? Wat had hij dan nog meer moeten presteren om de goedkeuring van Hollandse talkshowgasten te krijgen?

'Ik wist niet dat jij zo links was, Max.' Met Philippe Remarque, de hoofd-

redacteur van *de Volkskrant*, heb ik het een en ander gemeen. We werkten allebei ooit voor *De Telegraaf*, en waren correspondent in de Verenigde Staten. Twee ervaringen die je inderdaad niet zo snel in de 'linkse kerk' doen belanden. Dus ik begrijp de verwondering die hij en Margriet van der Linden, ook ooit werkzaam in de VS en nu hoofdredacteur van *Opzij*, na afloop van ons radioge-

sprek verwoordden. Maar ik heb op mijn beurt de afgelopen jaren weinig kunnen begrijpen van het gebrek aan enthousiasme in Nederland voor de eerste gekleurde president in Amerika's geschiedenis.

HET GROTE TWIJFELN

De haat die hij in Amerika oogstte, bleef hier gelukkig uit. Maar zoals wij Nederlanders alles omlaagpraten, zo gebeurde dat ook met Obama. Aan zijn prestaties werd alom getwijfeld – evenals aan zijn herverkiezingskansen. 'Hoe kun je nou zo stellig zijn?' had een andere 'Amerika-kenner' me gevraagd, toen ik voor de zoveelste keer die avond had gezegd dat Obama gewoon – zoals de meeste zittende presidenten – herkozen zou worden.

Tja, hoe kon ik dat nou weten? Gewoon de *New York Times* lezen! Elke dag haalde columnist Nate Silver alle opiniepeilingen door de molen en distilleerde daaruit een *bottom line*. Zijn conclusie aan de vooravond van de verkiezingen: in de afgelopen maanden was er in de belangrijke peilingen geen dag geweest dat Romney voorstond. En toch moest ik een slag om de arm houden?

Ook na Obama's herverkiezing ging het grote twijfelen verder: 'Tweede Kans voor Obama,' kopte

...
Voormalig Amerika-correspondent Max Westerman duidt de ontwikkelingen in het machtigste land ter wereld.

Zegtocht
Obama op campagne in Nashua, New Hampshire, 27 oktober 2012.
FOTO REUTERS/
JONATHAN ERNST

de Volkskrant. Jaja, u begrijpt het: een herkansing, want de eerste keer had-ie er weinig van gebakken.

Als die laatdunkende toon mij al frustreerde, hoe moet Obama dan zelf zijn omgegaan met het feit dat hij vaak zo weinig krediet kreeg? Met enige gelatenheid, vermoed ik. Zwarte Amerikanen weten net als de lezeressen van *Opzij* dat ze, eenmaal aan de top, dubbel zo hard moeten presteren om serieus te worden genomen.

Ja, dat klinkt links. Maar het is toevallig wel zo. Wetenschappelijk aangetoond! Een zwarte Amerikaan moet veel beter zijn dan een blanke sollicitant, wil hij kans maken op een baan. En als hij de baan eenmaal heeft gekregen, zijn zijn promotiekansen aanmerkelijk kleiner dan die van blanke collega's in gelijkwaardige functies. Ik had alleen niet verwacht dat ook in Nederland de lat hoger zou liggen voor een *African-American*.

Kennelijk was ik, na op mijn achttiende eenmalig op de VVD te hebben gestemd, volkomen geradicaliseerd, want ik zei die nacht nog meer 'linkse' dingen. Dat Amerika eigenlijk geen echte democratie meer is, maar een plutocratie waar de grote economische belangen de dienst uitmaken. Dat het land van de vrijheid meer burgers achter tralies heeft gestopt dan enig ander land. Dat de huidige inkomensongelijkheid te vergelijken valt met die

Obama-fan
Zwarte Amerikanen weten dat zij dubbel zo hard moeten presteren. Concord, New Hampshire, 4 november 2012. FOTO ANP/AFP/CHP SOMODEVILLA/GETTY IMAGES

van derdewereldlanden als Ghana en Nicaragua (meer dan 90 procent van de inkomensgroei ging vorig jaar naar de top 1 procent; de middenklasse is er sinds de jaren tachtig geen spat meer op vooruitgegaan). Dat de infrastructuur van het land en het onderwijs voor de grote massa van ellende uit elkaar vallen, omdat de rijken die de macht in handen hebben er niet meer in willen investeren.

Links? Ik weet het niet. Zo is het nu eenmaal. Dat Obama er voorzichtig iets aan wil doen, heeft hem de scheldnaam 'socialist' opgeleverd. Maar achter gesloten deuren geven ook veel Republikeinen toe dat het zo niet langer kan. Dat Amerika zijn eigen idealen van gelijke kansen voor het individu verraden heeft en daardoor in sociale mobiliteit steeds verder achter komt

te liggen op het 'socialistische' Europa. Zal het Obama in zijn tweede termijn lukken het tij te keren? De belangen waartegen hij strijdt zijn oppermachtig. Maar de verkiezingsuitslag geeft mij hoop dat de Amerikanen er langzamerhand achter zijn dat de verrechtsing die werd ingezet onder Ronald Reagan hun bitter weinig heeft gebracht.

MARIHUANA

Behalve Obama's zege lagen er in die uitslag nog andere tekenen besloten dat Amerika wellicht voor langere tijd een progressieve koers is ingeslagen. Enkele voorbeelden:

Nooit eerder gingen zoveel zwarten, latino's en jongeren naar de stembus. Dit waren verkiezingen waarin het multiculturele Amerika de doorslag gaf.

Vrouwelijke kandidaten deden het op alle fronten geweldig: het mannelijke en blanke bolwerk van de Senaat zal in januari 2013 maar liefst twintig vrouwen moeten verwelkomen, onder wie een zwarte Amerikaanse en een van Aziatische afkomst, en een openlijke lesbienne.

Er werden verschillende homoseksuele kandidaten in het Huis van Afgevaardigden gekozen, en op lokaal niveau liepen hun overwinningen in de honderden.

Het homohuwelijk werd in vier staten in referenda goedgekeurd, en in twee staten werd gestemd voor legalisering van marihuana voor recreatieve doeleinden – nog een stapje verder dus dan bij ons, waar we slechts 'gedogen'.

In Californië stemden de kiezers, zoals ik in mijn vorige column voorspelde, vóór het terugdraaien van de bizarre *three-strikes*-wetgeving, die heeft bijgedragen aan de overbevolking van de gevangenis- sen.

91%

was de kans dat Obama zou worden herkozen

De combinatie van dit alles doet mij hopen dat Amerika, zoals het dat wel eerder deed, is begonnen aan een politieke verjongingskuur, en dat de progressieve VS wellicht weer een lichtend voorbeeld kunnen worden voor de rest van de wereld. Aan Obama zal het niet liggen. Hij heeft geen 'tweede kans' gekregen, maar de kans om de geschiedenis in te gaan als een van de grootste Amerikaanse presidenten. *Go for it!* ■

HERVERKIEZING Obama kreeg bij de presidentsverkiezingen op 6 november jongstleden 60 procent van de kiezers tussen 18 en 29 jaar achter zich, 71 procent van de Latino's en 93 procent van de zwarte kiezers. Ook kreeg hij 73 procent van de 'Asian vote' – de snelst groeiende kiezersgroep in Amerika.